

NYELVÉSZETI FILOLÓGIA SZEMINÁRIUM
2008/2009 ŐSZI FÉLÉV
DÉR CSILLA ILONA

Tematika

1. A nyelvtudomány fogalma. A nyelvtudomány részdiszciplínáinak és alapfogalmainak megismerése.
2. Napjaink nyelvtudományának ismertetése.
3. A magyar nyelv sajátosságainak és kialakulásának rövid áttekintése. A témához tartozó nyelvészeti alapfogalmak áttekintése.
4. Ismerkedés szövegekkel (tanulmányok, nyelvtörténeti forrásanyagok olvasása). A szakirodalomban való tájékozódás elméleti és gyakorlati kérdései.
5. A nyelvtudományi kutatások segédeszközei I. (nyelvészeti folyóiratok, sorozatok)
6. A nyelvtudományi kutatások segédeszközei II. (kézikönyvek)
7. A nyelvtudományi kutatások segédeszközei III. (szótárak)
8. A nyelvtudományi kutatások segédeszközei IV. (szótárak)
9. Könyvtárak és könyvtárhasználat.
10. A kutatómunka menete és részfeladatainak megbeszélése: anyaggyűjtés és -feltárás, cédulázás, adatfeldolgozás.
11. A nyelvész szakhivatkozási rendszer ismertetése (szövegen kívüli és belüli hivatkozások, bibliográfia, az idézett művek jegyzékének elkészítése). Plágium és parafrázis.
12. A szemináriumi dolgozat felépítése. Bibliográfiakészítés.
13. A félév során elsajátított ismeretanyagok felhasználása a szemináriumi dolgozatban (gyakorlás). A korrektúra.
14. Zárthelyi dolgozat.

Követelmények:

- referátum megtartása előre megadott témából (adott szótárból)
- egy szemináriumi dolgozat elkészítése (szóéletrajz, min. 6-7 oldal bibliográfia, címlap nélkül, leadási határidő: a szorgalmi időszak utolsó előtti órája)
- a zárthelyi dolgozat min. elégségesre történő megírása
- legfeljebb 3 hiányzás

Kötelező irodalom

- Benkő Loránd 1967. A magyar nyelvtörténet forrásai és felhasználásuk módszere. In: Bárczi Géza – Benkő Loránd – Berrár Jolán: A magyar nyelv története. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 21–93. (Bármelyik későbbi kiadás is megfelelő.)
- H. Bottyánfy Éva—Horváth Mária—Korompay Klára—D. Máta Mária 1980. Bevezetés az egyetemi magyar nyelvészeti tanulmányokba. Egyetemi

- segédkönyv (ELTE BTK). Budapest: Tankönyvkiadó. (Bármelyik későbbi kiadás is megfelelő.)
- Kálmán László – Trón Viktor 2007. Bevezetés a nyelvtudományba. Második, bővített kiadás. Budapest: Tinta
- Keszler Borbála 2000. Magyar grammatika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 19–33. (Előszó + Nyelv, nyelvtan, grammatika + A nyelvi egységek szinteződése)
- Kiss Jenő—Pusztai Ferenc (szerk.) 2003. Magyar nyelvtörténet. Budapest: Osiris Kiadó. 7–68. (Előszó + Általános kérdések)
- Ladányi Mária 2005. A grammatikalizáció kutatása és a modern nyelvelméletek. In: Oszkó Beatrix–Sipos Mária (szerk.) Budapesti Uráli Műhely 4. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézet. 7–32.
<http://www.geocities.com/ladanyimaria/grammvegleges.html>
- Ladányi Mária – Tolcsvai Nagy Gábor 2008. Funkcionális nyelvészet. ÁNyT. 17–58.
- Nádasdy Ádám 2006. A nyelvészet és területei. In: Kiefer Ferenc (főszerk.) Magyar nyelv. Budapest: Akadémiai. 15–27.
- Szabó Katalin 2002: Kommunikáció felsőfokon. Kossuth Kiadó, Budapest, 2. kiadás, 25–35.; 47–248.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2005. Funkcionális nyelvtan: elmélet és gyakorlat. Nyr. 129: 348–62. <http://nyelvor.c3.hu/period/1293/129307.pdf>
- Tolcsvai Nagy Gábor 2001. A magyar nyelv szövegtana. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 44–50. (3. 5. A kognitív nyelvészet)

Ajánlott irodalom

- Baintner Károly 1982: Hogyan írjunk tudományos közleményeket? Budapest: TAKEFT,
- Crystal, David 2003. A nyelv enciklopédiája. Budapest: Osiris Kiadó. (Bármelyik későbbi kiadás is megfelelő.)
- Eco, Umberto 2002. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz Kiadó.
- Fercsik Erzsébet 2002. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova Kiadó, Budapest.
- Frankl Róza 2001: Kutatásmódszertani alapok. (<http://www.frank-info.hu/kiadvany/index.html>)
- Gyurgyák János 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris.
- Hegyí Ádám (szerk.) 2005: A magyar irodalom filológiája. (<http://www.hik.hu/tankonyvtar/site/books/b161/ch01.html#>)
- Horváth Tibor–Papp István (szerk.) 1999–2002: Könyvtárosok kézikönyve 1–4. Osiris kézikönyvek. Budapest: Osiris
- Kabán Annamária 1982. A tudományos stílus fogalmának tisztázásához. (Kommunikációelméleti és szövegnyelvészeti megközelítés). Nyr. 106: 343–351.
- Kálmán László – Trón Viktor 2007. Bevezetés a nyelvtudományba. Második, bővített kiadás. Budapest: Tinta

- Kemény Gábor 2002. Szakszókincs—szaknyelv—tudományos nyelv. Éltető anyanyelvünk. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 271–276.
- Kenesei István 2004. A nyelv és a nyelvek. Budapest: Akadémiai Kiadó. http://www.nytud.hu/nyelv_es_nyelvek/
- Kugler Nóra – Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.) 2000. Nyelvi fogalmak kisszótára. Budapest: Korona Kiadó.
- Magay Tamás 2004. A magyar szótárirodalom bibliográfiája. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- B. Nagy Ernő–Zircz Péter 1967: Bevezetés a szakirodalmi alkotómunka technikájába, [h.n.]: Miskolci NME Központi Könyvtára, NPI.
- Cs. Nagy Lajos 1999. Gyakrabban használt magyar nyelvészeti kiadványok. Budapest: Trezor Kiadó.
- Robins, Robert H. 1999. A nyelvészet rövid története. Budapest: Osiris–Tinta Könyvkiadó.
- Tolcsvai Nagy Gábor 1998. A nyelvi norma. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Tomcsányi Pál 2000: Általános kutatómódszertan. Budapest: Szent István Egyetem. (http://physics2.kee.hu/__Fizika/KutatasModszertan/toc/toc.html)
- Trudgill, Peter 1997. Bevezetés a nyelv és társadalom tanulmányozásába. Szeged: JGYTF Kiadó.
- Ungváry Rudolf 2002: Könyvtári információkeresés. Budapest: Typotex Kiadó.